

אינפודמילוגיה של סוכרת בתקופת מלחמת "חרבות ברזל": ניתוח השיח ברשתות חברתיות באינטרנט

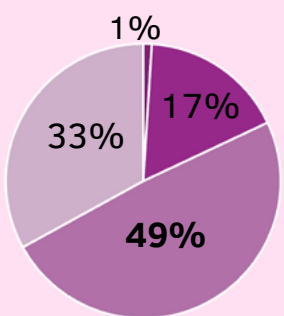
דנית מנחם, ד"ר טניה קולובוב, ד"ר שרה פרומיסלב, ד"ר אורלי טמיר
המרכז הישראלי לחקר וקידום מדיניות בסוכרת, המרכז הרפואי שיבא, תל השומר

רקע

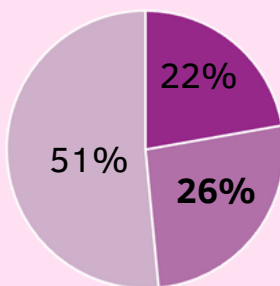
רשתות חברתיות באינטרנט הפכו בשנים האחרונות למקור מרכזי וחשוב לידע ותמיכה עבור אנשים עם תחלואה כרונית, בהן סוכרת. ידוע כי פנייה למקורות מידע מקוונים בולטת עוד יותר בתקופות משבר ובמצבי חירום, המתאפיינות באי ודאות. על מנת להפיק את המירב ממקור תמיכה זה בתקופות שגרה ובתקופות משבר וחירום, נדרש להבין מהם נושאי השיח שעולים ביחס לסוכרת, מהם הצרכים ופערי הידע בקרב המשתמשים.

תרשים 1: נפח השיח על סוכרת בפלטפורמות השונות

תחילת המלחמה

לפני המלחמה

■ כתבות ■ רשתות חברתיות ■ פורומים ■ בלוגים

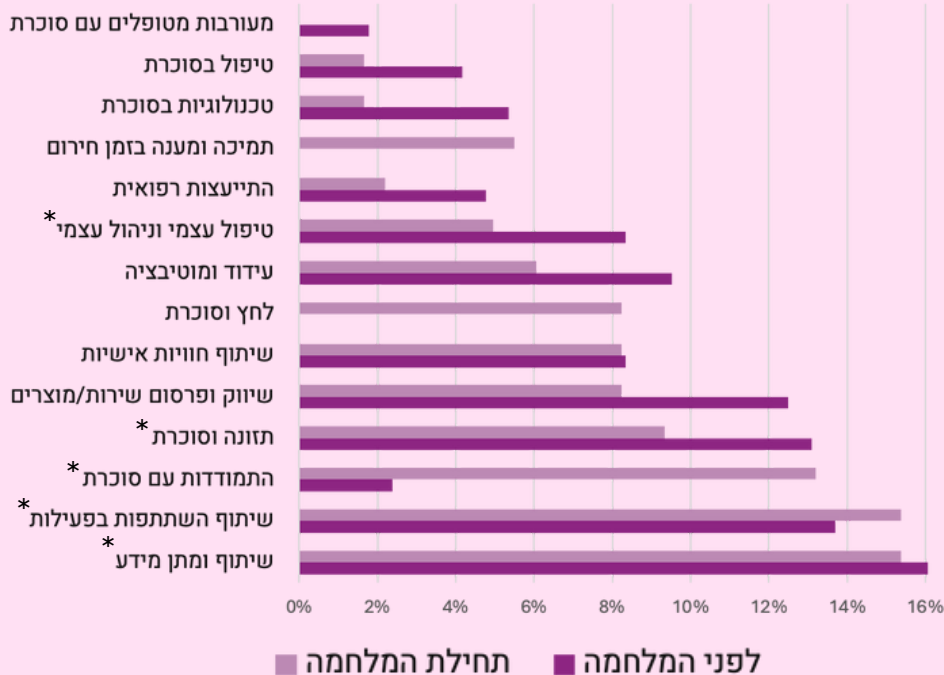
מטרות

למפות ולאפיין את השיח בשפה העברית אודות סוכרת באינטרנט לאורך התקופה הראשונה של מלחמת "חרבות ברזל" ובתקופת השגרה שקדמה לה.

שיטות מחקר

מחקר תיאורי, רטרוספקטיבי המשלב שיטה כמותית ואיכותנית. לשם מיפוי וניתוח כלל השיחות בנושא סוכרת, בוצע חיפוש בקבוצות וקהילות במדיה החברתית, בהתאם למילות מפתח מעולם התוכן הקשור בסוכרת. נבדקו שתי תקופות: חודש לפני המלחמה (6.10.2023-1.9.2023) והחודש הראשון למלחמה (8.11.2023-7.10.2023). מתוך הקבוצות שנמצאו מתאימות, נשלפו הודעות טקסט והן עברו ניתוח טקסט איכותני על ידי צוות חוקרים מיומן.

תרשים 2: התפלגות השיח בפייסבוק בשתי התקופות

■ תחילת המלחמה ■ לפני המלחמה

*תוכן השיח בקטגוריות הנושאים האלו בתקופת המלחמה התמקד באתגרים ובהתמודדות ספציפיים לזמני משבר וחירום.

ממצאים

- בין שתי התקופות נמצא הבדל בהתפלגות השיח אודות סוכרת בפלטפורמות השונות. (תרשים 1)
- נמצאו 101 קבוצות וקהילות בפייסבוק, מתוכן 14 קבוצות עם תוכן רלוונטי לתקופות המחקר. נמצאו 71 פוסטים בתקופה שלפני המלחמה ו-71 פוסטים בתחילת המלחמה.
- בניתוח תוכן איכותני עלו 168 נושאים בתקופה הראשונה ו-182 נושאים בתקופה השנייה. נושאים אלו קובצו לקטגוריות: 12 בתקופה הראשונה ו-2 נוספו בתקופה השנייה. 11 קטגוריות חפפו במהלך שתי התקופות. (תרשים 2)

מסקנות

קיים הבדל בשיח בקרב אנשים עם סוכרת בין תקופת שגרה לתקופת חירום ומשבר המצביע על שוני בהתמודדות ובצרכים שלהם. לאור היקף השימוש ברשתות חברתיות, חשוב שמערכת הבריאות והעוסקים בתחום, יכירו בכך שהרשתות מהוות מקור מרכזי לידע, תמיכה ושיתוף לאנשים המתמודדים עם תחלואה כרונית, ויסייעו לספק מענה מקצועי המותאם לתקופה, בשגרה ובחירום.